

sen, idet såvel lån som gaver afholdes inden for de samlede årlige bevillinger til udviklings samarbejde.

Forslaget forventes ikke at få administrative konsekvenser.

Forslaget om en forhøjelse af rammebeløbet for investeringsgarantier vil hverken få statsfinansielle eller administrative konsekvenser.

Forslaget om Center for Udviklingsforsknings funktioner og ledelsesstruktur vil ikke få statsfinansielle konsekvenser. Den administrative konsekvens ventes at blive en forenkling, idet centrets ændrede ledelse vil muliggøre en noget større udlægning af administrativ kompetence. Dette vil betyde færre ansøgninger til behandling i Forskningsrådet og Udenrigsministeriet, idet centrets eget forskningsprogram skal indgå som en del af dettes driftsbevilling.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bilaterale statslån som led i den danske bistand til udviklingslandene har – uanset det store gaveelement heri – bidraget til en forøgelse af udviklingslandenes i forvejen betragtelige gældsbyrder.

Endvidere begrænser lånebistanden mulighederne for at vælge de mest hensigtsmæssige projekter. Mange udviklingslande viger således tilbage for at anvende lån til finansiering af overførsel af viden i forbindelse med større regions- og sektorstudier, træning og uddannelse samt ledelse og vedligeholdelse – alt sammen elementer, der bliver stadig vigtigere for bistandsindsatsens kvalitet og levedygtighed.

En omlægning fra lånebistand til gavebistand vil derfor også styrke projekternes levedygtighed ved at øge mulighederne for overførsel af dansk viden (uddannelse, træning og vedligeholdelsessystemer).

Forslaget om ophævelse af denne bestemmelse indebærer, at lånebistand som bistandsform ophører.

I konsekvens heraf ophæves bestemmelsen i § 5, nr. 3 om tilskud til forundersøgelser, der tager sigte på eventuel senere dansk lånefinansiering.

Til nr. 2

Der henvises til afsnit II i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Begrebet udviklingsforskning anvendes i dag til at beskrive såvel Forskningsrådets som centrets aktiviteter. Imidlertid kan det konstateres, at de aktiviteter, centret udfører, foregår på et fagligt meget snævrere felt end det, hvor Forskningsrådet arbejder.

Centrets opgaver er helt overvejende forankret i samfunds faglige problemstillinger eller tværfaglige projekter med samfundsfag som tyngde. Forskning af denne karakter vedrørende udviklingslandenes forandringsproces og de forhold, der betinger denne, er dækket af betegnelsen udviklingsforskning. Det meget bredere felt af forskningsemner, der knytter sig til andre sider af udviklingslandenes særlige forhold: tekniske, naturvidenskabelige, landbrugsfaglige osv. kan sammen med den ovenfor nævnte udviklingsforskning sammenfattes i betegnelsen »u-landsforskning«.

I konsekvens heraf foreslås rådets navn ændret til »Rådet for U-landsforskning«, en betegnelse som rådet selv finder er en dækkende og mere præcis angivelse af rådets mandat.

Til nr. 4

Center for Udviklingsforskning er udover at være serviceinstitution for udviklingsforskningen også hjemsted for en mindre gruppe fastansatte forskere, der driver egen forskning. Det foreslås derfor udtrykkeligt at nævne dette forhold, der ikke hidtil har været omtalt i de gældende regler. De øvrige opgaver, der indgår i forslaget, er af tilsvarende bred karakter og udgør områder, der aktuelt indgår i centrets faktiske opgavevaretagelse. Denne udvikling i Center for Udviklingsforsknings funktioner er resultatet af en udvikling parallelt med tilsvarende forskningsinstitutioners forandring i det sidste tiår. Særligt bemærkes, at centrets rolle som vejleder for forskere under uddannelse (særligt licentiatprogrammer) og konsulent- og rådgivningsvirksomheden er elementer, der allerede er introduceret, men som begge forudses at være i fortsat vækst. Den nærmere redegørelse for centrets opgavevaretagelse vil fremgå af en statut, der udarbejdes af den foreslåede centerbestyrelse, og som skal tiltrædes af udenrigsministeren.

Det i afsnit III i de almindelige bemærkninger omtalte udvalg påpegede i rapporten om Center for Udviklingsforsknings fremtid, at centret har behov for en bredere og fast faglig kontakt til den øvrige danske forskningsverden. Endvidere anbefalede udvalget, at centret i lighed med det for gruppen af sektorforskningsinstitutioner typiske fællestræk ledes af en bestyrelse med ekstern deltagelse. I konsekvens heraf foreslås det, at der indsættes en centerbestyrelse, hvis medlemmer udnævnes af udenrigsministeren efter en indstillingsproducere, der sikrer såvel centret som Forskningsrådet og Udenrigsministeriet indflydelse på sammensætningen.

Indsættelsen af en bestyrelse, der indstiller en direktør til udenrigsministerens udnævnelse, ændrer ikke ved centrets status som selvstændig institution